Seat No.	

Total No. of Pages : 18

Ph.D. Entrance Examination 2025
HISTORY
Subject Code : 58781

Day and Date : Wednesday, 10/09/2025 **Total Marks : 100**
Time : 10.00 am to 12.00 noon

Instructions:
1) All questions are compulsory.
2) Each question carries 2 mark.
3) Answers should be marked in the given OMR answer sheet by darkening the appropriate option.
4) Follow the instructions given on OMR sheet.
5) Rough work shall be done on the sheet provided at the end of question paper.

1) .... among the following is a prerequisite of a researcher

a) richness

b) interpretative approach

c) physical fitness

d) imaginative power

2) In .... there is no manipulation or control of variables as in experimental research

a) System research
b) scientific research
c) historical research
d) All of the above

3) In .... an attempt is made to reconstruct what happened during a certain period of time as completely and accurately as possible.

a) time series research
b) event research
c) geographical research
d) historical research

4) .... among the following is not an archeological source.

a) Fort b) Mahabharata

c) Stupa d) Coins

5) External Criticism deals with ....

a) the authorship of the source

b) the date/chronology of the source

c) The place where the source has been written

d) All of the above

6) Interview method of Data Collection is useful because

a) It is a direct source of the concerned event.

b)It is the only source of contemporary history.

c) new dimensions of research can be opened through a dialogue

d) All of the above

7) .... is a document prepared by an individual who was not a direct witness to an event, but who obtained a description of the event from someone else.

a) primary

b) secondary

c) Tertiary

d) all of these

8) According to............... "history is a science, no more, no less".

a) E.H.Carr b) Prof J.B. Bury

c) Allen Nevins d) W.H. Walsh

9) .... is the author of the book "The Practice of History".

a) R G Collingwood
b) Seigbois and Langlois
c) G. R. Elton
d) Gustavson

10) .... is known as father of historical Geography.

a) Halford Mackinder
b) E.G Taylor
c) E.W Gillbert
d) W.G. East

11) Arrange properly the steps of research from the following:

1 Collection of sources.

2 selection of topic

3 Presentation

4 Criticism, interpretation and analysis

a) 1,2,3,4
b) 2,1,4,3
c) 3,4,2,1
d) 4,3,1,2

12) "Ibid" is used in ....

a) Bibliography
b) Reference
c) Notestaking
d) Appendix

13) All good research aims at ....

a) Betterment of Society

b) Developing generalisations, theories, and principles

c) Solving routine problems

d) None of the above

14) The .... of the following is a step in the process of historical research

a) Identifying a research topic b) Data synthesis

c) Data collection d) All of the above

15) The process of determining the reliability or accuracy of the information contained in the sources collected is known as..................

a) External criticism b) Vagueness

c) Internal criticism d) Presentation

16) The quality of research is judged by the ....

a) Relevance of Research

b) Methodology adopted in conducting the research

c) Depth of the research

d) Experience of the researcher

17) According to .... "The study of history is the study of causes ".

a) E.H. Carr b) Winston Churchill

c) J.B Bury d) Arthur Marvick

18) Epigraphy is the study of ....

a) Coins b) Monuments

c) Inscriptions d) Palaces

19) .... coined the term 'folk lore".

a) William James b) William Thoms

c) Federic William d) Max Muller

20) The eye witness accounts about past events are called ....

a) Facts
b) Primary sources
c) Secondary sources
d) Oral sources

21) .... is used as a methodology for textual analysis.

a) Heuristics
b) Hermeneutics
c) Higher criticism
d) None of the above

22) .... of the following is the odd one.

a) Interview
b) Questionnaire
c) Observation
d) Monuments

23) The collection of memories and personal commentaries of a past incident is called ....

a) Oral History
b) Local history
c) Natural History
d) National History

24) The study of past at very small scale is called ....

a) Macro History
b) Micro History
c) Local history
d) Oral History

25) The visual representation of data is called ....

a) Charts
b) Tables
c) Index
d) Maps

26) .... was the author of the book "History of British India".

a) K.P. Jayaswal
b) Grant Duff
c) Bipan Chandra
d) James Mill

27) .... was a German orientalist.

a) Robertson
b) Max Muller
c) William Jones
d) Charles Wilkins

28) Agamas are holy books of ....

a) Christianity
b) Buddhism
c) Hinduism
d) Jainism

29) Carbon 14 method was discovered by ....

a) Gordon Child
b) Robert Bruce Foote
c) Daniel Wilson
d) W.F. Libi

30) Pleistocene means ....

a) kind of stone tool

b) a geological epoch in which early man arrived on Earth

c) kind of animal

d) a kind of pot

31) .... among the following is not a prominent republic at the time of the Buddha.

a) Sakhyas
b) Mallas
c) Lichchavis
d) Kurus

32) .... among the following historians refers to the Iranian invasion of North-Western part of India.

a) Megasthenes
b) Justin
c) Pliny
d) Herodotus

33) Gavisti means ....

a) kind of ornament

b) forced labour

c) a search and fight for cows in Rigvedic period

d) a narne of a river in Rigveda

34) .... is a Rajasthani source for writing medieval Indian history.

a) Bakhar | b) Akbarat

c) Kyat | d) Malfuzat

35) .... was known as 'Zawabit'

a) State laws | b) Coinage

c) Nobles | d) Market

36) Ziauddin Barani, a great historian, lived in court of ....

a) Iltumush

b) Firuzshah Tughlaq

c) Babur

d) Aurangzeb

37) .... introduced court custom of 'paibaso'.

a) Iltumush | b) Balban

c) Babur | d) Akbar

38) .... were exempted from the payment of Jijiya tax.

a) Women | b) Children

c) Slaves | d) a,b, c

39) .... was the source of Islamic Law.

a) Quran b) Hadis

c) Ijma d) a,b,c

40) .... is right chronological sequence of dynasties which ruled the kingdom of Vijayanagar.

a) Sangam, Arvidu, Saluv, Tuluv

b) Arvidu, Sangam, Tuluv, Saluv

c) Sangam, Saluv, Tuluv, Arvidu

d) Sangam, Tuluv, Arvidu, Saluv.

41) A Maratha Commander who got the post of 'Wazir' in Mughal Darbar in the 18th Century was

a) Raghobadada

b) Nana Phadnavis

c) Mahadji Shinde

d) Raghuji Bhosale

42) .... was in charge of the first coronation ceremony of Chhatrapati Shivaji Maharaj.

a) Nichalpuri b) Arya Chanakya

c) Nana Phadnavis d) Gagabhatt

43) The archives at .... are known as Torre-do- Tombo

a) Lisbon b) Ajuda

c) Goa d) Evora

44) The British encouraged commercialization of Indian agriculture for ....

a) social exploitation
b) Religious purposes
c) economic exploitation
d) political purposes

45) The two greatest pioneers in the cause of education of widows were ....

a) B.M. Malbari and K. Shridharlu Naidu
b) M.G. Ranade and R.G. Bhandarkar
c) D.K. Karve and Pandita Ramabai
d) Iswarchandra Vidyasagar and Keshav Chandra Sen

46) Charles Wilkins translated the .... into English.

a) Ramayan
b) Mahabharat
c) Gita
d) Rajatarangini

47) Libya was the colony of the ....

a) France
b) England
c) Italy
d) Portugal

48) The first summit of the non-aligned movement was organised in ....

a) Bandung
b) Cairo
c) Algiers
d) Belgrade

49) .... terrorist organisation murdered Arch Duke and his wife on 28th June 1914.

a) Red Hand
b) Black Hand
c) White hand
d) Blue hand

50) India conducted its first nuclear test at .... on 18th May 1974.

a) Leh
b) Pokharan
c) Ladakh
d) Kargil

मराठी रूपांतर

सूचनाः

१) प्रत्येक प्रश्नाला दोन गुण आहेत

२) प्रश्नांची इंग्रजी आवृत्ती अधिकृत आवृत्ती आहे.

१) खालीलपैकी कोणती अट ही संशोधक होण्यासाठी पूर्वअट मानली जाते.

अ) श्रीमंती

ब) अन्वयार्थ लावणाच्याच दृष्टीकोन

क) शारीरिक तंदुरुस्ती

ड) कल्पनाशक्ती

२) .... संशोधकाला चर (variables) नियंत्रित करणे किंवा बदलून टाकणे शक्य नसते

अ) प्रणाली संशोधन

ब) वैज्ञानिक संशोधन

क) ऐतिहासिक संशोधन

ड) वरील सर्व

३) .... मध्ये विशिष्ट कालावधीत जे घडले ते शक्य तितक्या पूर्णपणे आणि अचूकपणे पुनर्रचना करण्याचा प्रयत्न केला जातो.

अ) वेळ मालिका संशोधन

ब) घटना संशोधन

क) भौगोलिक संशोधन

ड) ऐतिहासिक संशोधन

४) खालीलपैकी .... हे पुरातत्वीय साधन नाही.

अ) किल्ला

ब) महाभारत

क) स्तूप

ड) नाणी

५) बहिर्गत परीक्षण .... शी संबंधित आहे

अ) साधनाचे लेखन कोणी केले आहे

ब) साधनांची तारीख/कालक्रम

क) ज्या ठिकाणी साधन लिहिले गेले आहे

ड) वरील सर्व

६) माहिती संकलनाची मुलाखत पद्धत उपयुक्त आहे कारण.............

अ) तो संबंधित घटनेचा थेट साधन आहे.

ब) समकालीन इतिहासाचा हा एकमेव साधन आहे.

क) संवादातून संशोधनाचे नवे आयाम उघडता येतात

ड) वरील सर्व

७) .... साधन हे एखाद्या घटनेचा प्रत्यक्ष साक्षीदार नसलेल्या व्यक्तीने तयार केलेला दस्तऐवज असते, परंतु त्याने दुसऱ्या कोणाकडून तरी घटनेचे वर्णन मिळवलेले असते.

अ) प्राथमिक ब) दुय्यम

क) तृतीयक ड) हे सर्व

८) इतिहास हे एक विज्ञान आहे, जास्त नाही, कमी नाही, हे विधान .... यांचे आहे.

अ) ई. एच. कार ब) प्रा. जे. बी. बरी

क) एलन नेविन्स ड) डब्ल्यू. एच. वॉल्श

९) .... हे 'प्रॅक्टिस ऑफ हिस्टरी' या पुस्तकाचे लेखक आहेत.

अ) आर. जी. कॉलिंगवूड ब) सिग्बोइस आणि लँग्लोइस

क) जी. आर. एल्टन ड) गुस्तावसन

१०) .... हे ऐतिहासिक भूगोलाचे जनक म्हणून ओळखले जातात.

अ) हॅलफोर्ड मॅकिंडर ब) ई. जी. टेलर

क) ई. डब्ल्यू, गिलबर्ट ड) डब्ल्यू. जी.

११) खालीलपैकी संशोधनाच्या टप्प्यांची व्यवस्थित मांडणी करा:

१ साधनांचा संग्रह. २ विषयाची निवड

३ सादरीकरण ४ टीका, विवेचन आणि विश्लेषण

अ) १,२,३,४ ब) २,१,४,३

क) ३,४,२,१ ड) ४,३,१,२

१२) .... मध्ये 'आयबीड' वापरला जातो

अ) ग्रंथसूची　　ब) संदर्भ

क) टिपणे काढणे　　ड) परिशिष्ट

१३) सर्व चांगल्या संशोधनाचे उद्दीष्ट ....

अ) समाजाची उन्नती

ब) सामान्यीकरण, सिद्धांत आणि तत्त्वे विकसित करणे

क) दैनंदिन समस्या सोडविणे

ड) वरीलपैकी काहीही नाही

१४) खालीलपैकी .... हे ऐतिहासिक संशोधनाच्या प्रक्रियेतील एक पाऊल आहे

अ) संशोधन विषय ठरवणे　　ब) माहितीचे संश्लेषण

क) माहितीचे संकलन　　ड) वरील सर्व

१५) संकलित साधनांमध्ये असलेल्या माहितीची विश्वासार्हता किंवा अचूकता निश्चित करण्याची प्रक्रिया .... म्हणून ओळखली जाते

अ) बहिर्गत परीक्षण　　ब) अस्पष्टता

क) अंतर्गत परीक्षण　　ड) सादरीकरण

१६) संशोधनाच्या गुणवत्तेचे मूल्यमापन .... च्या आधारे केले जाते.

अ) संशोधनाची प्रासंगिकता

ब) संशोधन करताना अवलंबलेली कार्यपद्धती

क) संशोधनाची खोली

ड) संशोधकाचा अनुभव

१७) .... यांच्या मते 'इतिहासाचा अभ्यास म्हणजे कारणांचा अभ्यास होय'.

अ) ई. एच. कार　　ब) विन्स्टन चर्चिल

क) जे. बी. बरी　　ड) आर्थर मार्विक

१८) एपिग्राफी म्हणजे .... चा अभ्यास

अ) नाणी | ब) स्मारके

क) शिलालेख | ड) राजवाडे

१९) .... यांनी 'फोल्कलोर' हा शब्द पहिल्यांदा वापरला.

अ) विल्यम जेम्स | ब) विल्यम थॉमस

क) फेडरिक विल्यम | ड) मॅक्स मुलर

२०) भूतकाळातील घटनांविषयी प्रत्यक्षदर्शी साक्षीदारांनी दिलेल्या वृत्ताला .... असे म्हणतात

अ) तथ्य | ब) प्राथमिक साधन

क) दुय्यम साधन | ड) मौखिक साधन

२१) .... चा उपयोग शाब्दिक विश्लेषणासाठी एक कार्यपद्धती म्हणून केला जातो.

अ) ह्युरिस्टिक

ब) हेर्मेन्यूटिक्स

क) उच्च प्रतीची टीका

ड) वरीलपैकी काहीही नाही

२२) खालीलपैकी .... वेगळे आहे.

अ) मुलाखत | ब) प्रश्नावली

क) निरीक्षण | ड) स्मारके

२३) भूतकाळातील घटनेच्या आठवणी आणि वैयक्तिक मतांच्या संग्रहाला .... म्हणतात.

अ) मौखिक इतिहास | ब) स्थानिक इतिहास

क) नैसर्गिक इतिहास | ड) राष्ट्रीय इतिहास

२४) भूतकाळाच्या अगदी लहान आकारात केलेल्या अभ्यासाला .... म्हणतात.

अ) मॅक्रो इतिहास | ब) सूक्ष्म इतिहास

क) स्थानिक इतिहास | ड) मौखिक इतिहास

२५) माहितीच्या दृश्य प्रतिनिधित्वास .... म्हणतात

अ) चार्ट ब) तक्ता

क) अनुक्रमणिका ड) नकाशे

२६) .... हिस्ट्री ऑफ ब्रिटिश इंडिया या पुस्तकाचे लेखक होते.

अ) के. पी. जयस्वाल ब) ग्रँट डफ

क) बिपनचंद्र ड) जेम्स मिल

२७) .... हे एक जर्मन प्राच्यविद्या अभ्यासक होते.

अ) रॉबर्टसन ब) मॅक्स मुलर

क) विल्यम जोन्स ड) चार्ल्स विल्किन्स

२८) आगम हे .... धर्माचे पवित्र ग्रंथ आहेत

अ) ख्रिश्चन धर्म ब) बौद्ध धर्म

क) हिंदू धर्म ड) जैन धर्म

२९) कार्बन १४ पद्धतीचा शोध ....

अ) गॉर्डन चाइल्ड ब) रॉबर्ट ब्रूस फुटे

क) डॅनियल विल्सन ड) डब्ल्यू. एफ.

३०) प्लाइस्टोसीन म्हणजे ....

अ) दगडी अवजाराचा प्रकार

ब) एक भूगर्भीय युग ज्यामध्ये प्रारंभिक मनुष्य पृथ्वीवर आला

क) प्राण्यांचा प्रकार

ड) एक प्रकारचे भांडे

३१) खालीलपैकी .... येथे प्रमुख प्रजासत्ताक नाही बुद्धाचा काळ.

अ) सख्य ब) मल्ल

क) लिच्छवी ड) कुरु

३२) खालीलपैकी .... इतिहासकार इराणी आक्रमणाचा संदर्भ देतात. भारताच्या ईशान्य भागाचा.

अ) मेगस्थनीज ब) जस्टिन

क) प्लिनी ड) हेरोडोटस

३३) गविस्ती म्हणजे ....

अ) एक प्रकारचा अलंकार

ब) सक्तीची मजुरी

क) ऋग्वैदिक काळातील गायींसाठी केलेला शोध व लढाई

ड) ऋग्वेदमधील नदीचे नाव

३४) मध्ययुगीन भारतीय इतिहास लिहिण्यासाठी .... एक राजस्थानी साधन आहे.

अ) बखर ब) अकबरात

क) ख्यात ड) मालफुजत

३५) .... हे 'जवाबित' या नावाने ओळखला जात असे

अ) राज्य कायदे ब) नाणे

क) उच्चभ्रू ड) बाजार

३६) झियाउद्दीन बरनी हा थोर इतिहासकार .... दरबारात राहात होता.

अ) इल्तुमुश

ब) फिरोजशाह तुघलक

क) बाबर

ड) औरंगजेब

३७) ....'पैबासो'ची दरबारी प्रथा सुरू केली.

अ) इल्तुमुश ब) बलबन

क) बाबर ड) अकबर

३८) .... यांना जिजिया कर भरण्यापासून सूट देण्यात आली होती.

अ) स्त्रिया
ब) मुले
क) गुलाम
ड) अ, ब, क

३९) .... इस्लामी कायद्याचा स्रोत होता.

अ) कुराण
ब) हदीस
क) इज्मा
ड) अ, ब, क

४०) विजयनगर राज्यावर राज्य करणाऱ्या राजघराण्यांचा .... हा योग्य कालक्रम आहे.

अ) संगम, अरविदू, साळुव, तुळुव
ब) अरविदू, संगम, तुळुव, साळुव
क) संगम, साळुव, तुलुव, अरविदू
ड) संगम, तुलुव, अरविद्, साळुव.

४१) १८ व्या शतकात मुघल दरबारात 'वजीर' हे पद मिळालेला मराठा सेनापती .... होता

अ) राघोबादादा
ब) नाना फडनवीस
क) महादजी शिंदे
ड) रघुजी भोसले

४२) छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पहिल्या राज्याभिषेक सोहळ्याची जबाबदारी .... यांच्याकडे होती.

अ) निचलपुरी
ब) आर्य चाणक्य
क) नाना फडनवीस
ड) गागाभट्ट

४३) .... येथील अभिलेखागार टोरे–डो– टोम्बो या नावाने ओळखले जाते.

अ) लिस्बन
ब) अजुदा
क) गोवा
ड) इव्होरा

४४) .... कारणासाठी इंग्रजांनी भारतीय शेतीच्या व्यावसायीकरणाला प्रोत्साहन दिले.

अ) सामाजिक शोषण
ब) धार्मिक हेतू
क) आर्थिक शोषण
ड) राजकीय हेतू

४५) .... हे विधवांच्या शिक्षणाचे दोन महान प्रणेते होते.

अ) बी. एम. मालबारी आणि के. श्रीधरलू नायडू

ब) एम. जी. रानडे आणि आर. जी. भांडारकर

क) डी. के. कर्वे आणि पंडिता रमाबाई

ड) ईश्वरचंद्र विद्यासागर आणि केशवचंद्र सेन

४६) चार्ल्स विल्किन्स यांनी .... चे इंग्रजीत भाषांतर केले.

अ) रामायण

ब) महाभारत

क) गीता

ड) राजतरंगिणी

४७) लिबिया ही .... ची वसाहत होती.

अ) फ्रान्स

ब) इंग्लंड

क) इटली

ड) पोर्तुगाल

४८) अलिप्ततावादी चळवळीची पहिली शिखर परिषद .... येथे आयोजित करण्यात आली होती.

अ) बांडुंग

ब) कैरो

क) अल्जिअर्स

ड) बेलग्रेड

४९) .... दहशतवादी संघटनेने २८ जून १९१४ रोजी आर्क ड्यूक आणि त्यांच्या पत्नीची हत्या केली.

अ) रेड हॅन्ड

ब) ब्लॅक हॅन्ड

क) व्हाईट हॅन्ड

ड) ब्लू हॅन्ड

५०) भारताने १८ मे १९७४ रोजी .... येथे पहिली अणुचाचणी केली.

अ) लेह

ब) पोखरण

क) लडाख

ड) कारगिल

◆◆◆